

Jan Snoeck
'Man', 1971, keramiek,
oorspronkelijk bij Haagse
Mythyschool aan Van
Vredenburgweg

Het Zuiderpark

De Haagse burgemeester J.A.N. Patijn was er nog niet zo zeker van in 1908 of een groot stadspark bij de toen nieuwe woonwijk in de Escampolder zin zou hebben. In deze nieuwbouwwijk aan de zuid-west kant van Den Haag zouden voornamelijk arbeiders komen te wonen. De ontwerper van de stadsuitbreiding, de architect H.P. Berlage, vond het juist belangrijk dat zij de gelegenheid kregen zich geestelijk én lichamelijk te ontwikkelen. Daarom plande hij bij de wijk een groot park met veel ruimte voor sport en spel. Bij de ingang moest een volkshuis komen, compleet met bibliotheek, coöperatieve winkels en zalen voor vakverenigingen. Na veel discussie ging de gemeenteraad akkoord met de aanleg van het park. De invulling ervan werd echter overgelaten aan de directeur Dienst der Gemeenteplantsoenen Pieter Westbroek en de tuinarchitect Dirk Tersteeg. Het volkshuis is er uiteindelijk niet gekomen. Wel werden er de nodige sportvoorzieningen opgenomen. Het park moest bezoekers bovendien iets over de natuur leren. Daarom kregen schooltuinen, een botanische en een landschapstuin er een plaats. Deze en andere 'onderdelen' werden gegroepeerd rondom een enorme speelweide, die ook nu nog ruimte biedt aan spelende kinderen, picknickende families en evenementen, waaronder het jaarlijks terugkerende Parkpop. Het heeft letterlijk heel wat voeten in de aarde gehad voor het Zuiderpark er zo bij lag. In de crisisjaren klaarden werkzoekenden met eenvoudige middelen de klus onder leiding van Simon Dorenbos, de opvolger van Westbroek. In de decennia daarna zijn de nodige aanpassingen doorgevoerd. Bij de meest recente renovatie hebben verschillende beelden uit de stad een nieuwe, soms tijdelijke plaats tussen het groen gevonden.

Fotografie: © Stroom Den Haag, 2005
(Foto beeld Jan Goeting: Marianne Dommissie)

Beelden in het Zuiderpark

De stad Den Haag telt ruim 450 beelden en monumenten, die in de loop der jaren zijn geplaatst op pleinen, in parken en langs straten. Er zijn beelden bij uit vorige eeuwen, denk aan de verschillende ruiterstandbeelden, maar ook sculpturen uit onze eigen tijd zijn verspreid over de stad te vinden. De beelden veraangenamen niet alleen de stedelijke omgeving, ze geven er bovendien een menselijke maat aan.

Soms blijkt na verloop van tijd dat een beeld niet meer op zijn plek kan blijven staan. Als gevolg van ingrepen in de ruimtelijke ordening bijvoorbeeld moet een werk soms verplaatst worden. Soms zijn bomen of struiken zo gegroeid, dat óf de boom óf het kunstwerk in de verdrinking komt.

Stroom Den Haag heeft de renovatie van het Zuiderpark rond 1995 aangegrepen om de 'vondelingen' uit de stad een nieuw leven te geven. Tot die tijd stonden er in het uitgestrekte park slechts tien beelden, die na de aanleg in de dertiger jaren op verschillende markante punten werden geplaatst. Dit aantal is inmiddels verdubbeld.

Naast de beelden die in de stad niet meer tot hun recht kwamen, zijn er in het park ook werken te zien die speciaal voor deze locatie werden gemaakt. Verder is er, bij werkzaamheden in de stad, de mogelijkheid beelden tijdelijk in het park te plaatsen, tot ze terug kunnen naar hun oorspronkelijke plaats. Daarnaast is de route zo ruim opgezet, dat altijd weer 'nieuwe' beelden kunnen worden toegevoegd.

In overleg met landschapsarchitecten Ank Bleeker en Rob van der Ham, verantwoordelijk voor de renovatie en restauratie van het park, is gekozen voor plaatsing van de beelden langs een pad zoals in een Engelse landschapstuin. Een blauwe lijn (de zogenaamde dwaalroute) voert de wandelaar langs alle kunstwerken, door de 'landengebieden' met duizenden plantensoorten uit vele verschillende landen, de kruidentuin, de landschappelijke en botanische tuin en veel ander natuurschoon.

Zo is het bestaande idee om beelden uit de stad een tweede leven te geven, naast het tonen van respect voor het kunstwerk en de maker, tevens een verrijking van het Zuiderpark.

Stroom Den Haag

Hogewal 1-9 t +31(0)70 365 8985 info@stroom.nl
2514 HA Den Haag f +31(0)70 361 7962 www.stroom.nl

Corinne Franzen-Heslenfeld
'Vrouw en man', 1945, brons,
ontworpen voor Zuiderpark

Theo van der Nahmer
'Relief, mensen, planten en
vogels', 1945, steen,
oorspronkelijk naast trap
politiebureau Loevesteinlaan

Gra Rueb
'Vrouw', 1941, baksteen,
ontworpen voor Zuiderpark

Marian Gobius
'Flora', 1985, brons,
gemaakt voor Zuiderpark,
vervangt oorspronkelijke versie
in zandsteen uit 1945

Eric Boot
'Driedelig plastic', 1970,
steriet, oorspronkelijk op
Leeghwaterplein

Jan Goeting
'Zonder titel', 1972,
keramiek, oorspronkelijk bij
schoolgebouw aan
Assumburgweg

Bram Roth
'Reliëf', 1988, brons,
oorspronkelijk op Varkenmarkt

Leontine Liefvering
'Nature morte', 1993,
aluminium, staal, uitgevoerd
voor Zuiderpark

Gegevens onbekend
Mocht u iets weten over dit
beeld neem dan contact op
met Stroom Den Haag

**Willemien de Bruijn en
Bert Haaitzma**
'Small trees sweet dreams',
1999, blauw gecoat,
ontworpen voor Zuiderpark

Bram Roth
'Liggende vrouw', 1984,
brons, oorspronkelijk in Nieuw
Waldeck bij Loosduinen

Aart van den IJssel
'Zon', 1961, steen,
oorspronkelijk bij
schoolgebouw aan
Guntersteinweg

Armand van der Helm
'Vier vogeltjes op een tak',
1965, brons, ontworpen voor
Zuiderpark

Peter Kortekaas
'Ram', 1983, brons,
ontworpen voor Zuiderpark

**Lidy-Buma-Van Mourik
Broekman**
'Fluitspeler (Orpheus in de
Dessa)', 1942, schokbeton,
ontworpen voor Zuiderpark

Beeldhouwer onbekend
'Dolfijn', 1940, steen,
oorspronkelijk bij spartelvijver
Zuiderpark

Gegevens onbekend
Mocht u iets weten over dit
beeld neem dan contact op
met Stroom Den Haag

Bram Roth
'Vrouw en man', 1964,
brons, oorspronkelijk op
bordes van GAB aan de
Troelstrakade

Yumiko Yoneda
'Afvalbakken', 2000, brons,
uitgevoerd voor Zuiderpark

Gra Rueb
'Kat', 1939, beton,
ontworpen voor Zuiderpark

Frits van Hall
'Jan Ligthart monument Ot
en Sien', 1930, steen,
baksteen, brons, ontworpen
voor Zuiderpark